

СТАНОВИЩЕ

По процедура за придобиване на
образователна и научна степен
„Доктор”
Професионално направление 8.2

Тема:

„Творчеството на Георги Баев в контекста на бургаския художествен живот
през 70-те и 80-те години на ХХ век“

На Людмила Миткова Кутиева,
докторант към катедра
„Изкуствознание“,
ФИИ, НХА
научен ръководител: доц. д-р Бойка Донева

от проф. д-р Бисера Вълева, СУ „Св. Кл. Охридски“

1. Данни за докторантурата: Людмила Миткова Кутиева е зачислена като докторант в редовна форма на обучение към Катедра „Изкуствознание“ на Националната художествена академия – София със заповед № 0342-У София от 16.12.2021 г., в професионално направление 8.2 Изобразително изкуство, научна специалност Изкуствознание и изобразително изкуство, с научен ръководител доц. д-р Бойка Донева. На вътрешната защита трудът е обсъден и приет от Катедра „Изкуствознание“ в НХА, а с решение на Факултетния съвет при Факултет за изящни изкуства на НХА, докторантката е отчислена и насочена към защита (заповед 0098-О/ 23.03.23). Тя е изпълнила успешно индивидуалния си план. По време на докторантурата както и при подготовката и обсъждането на дисертацията няма допуснати нарушения.

2. Дисертационният труд на Людмила Кутиева, представен за становище, се състои от следните части: увод, две глави, заключение, библиография, албум с приложения. Основният текст е 191 страници. От стр. 192 до стр. 198 е приложен подробен списък с материали пряко обвързани с изследването на творчеството на Георги Баев – изложби, награди, звания, членства, дарения. Като неотменна част от

дисертационния труд е албумът с различните приложения. Той, според изискванията на академичното писане, е извън общото книжно тяло и се състои от 22 стр. като служи за основа на тезите на труда. Библиографията обхваща 144 теоретични източници, включително интернет сайтове, като 120 заглавия са на кирилица, а на латиница - 24.

3. Предметът, актуалността на проблема (целта), основните задачи на труда, реализирани за неголемия времеви обхват на изследването, както и конкретните изследователски търсения, са обосновани и добре формулирани. Конкретизацията на проблематиката индиректно изразена като подцели, е с различен акцент в отделните глави и подточките им, а теоретичните ракурси се интерпретират спрямо визуалните примери.

4. Обект и изследователски фокус в докторския труд на Людмила Кутиева е хронологията, семантиката и визуалната характеристика в творчеството на Георги Баев, спрямо фактологията и развитието на художествения живот в Бургас през 70-те и 80-те години на XX век. Докторантката емоционално представя и разглежда от няколко ракурса творчеството на художника и акцентира върху образа му като индивидуален и отличим в контекста на артистичната ситуация в Бургас. В такъв аспект, на няколко места в изложението тя подчертава, че авторът е „оголеният нерв на своето време“.

5. Навсякъде в изложението на труда Людмила Кутиева подчертава пристрастността си към темата, към отделните, дори дребни детайли, което обогатява тезите ѝ, без да прави текста дифузен. Авторката целенасочено представя личната си гледна точка и отстоява персоналната си позиция, което придава и стойност на критическото изследване.

Интересен е фокусът на изследването в обемната втора глава на труда. В нея докторантката развива основната си теза за мястото и обвързаността на творчеството на Георги Баев с Бургас, като я надгражда с изводи и обобщения на базата на текста в предходната глава. В тази част се разглежда съществения зрял период в творчеството на художника с акцент върху драматичните му цветни композиции, както и върху част

от другите художествени търсения – от монументални произведения до рисунки. Людмила Кутиева не само регистрира, но и анализира причините за различните визии на произведенията. Тя се опира върху обобщения за социалните тенденции през периода на изследване, които пряко рефлектират върху визуалното.

Качество в текста са както представянето, така и теоретичните изводи върху цикъла „*Бариери*“ (смесена техника, туш, акварел, маслени бои) на автора. На много места в подточките от главата авторката заявява резюмираната си личната позиция за художника, за когото екзистенциалността на творчеството е възможност за изход от ежедневно, преходното и дребнотемиято.

Докторантката отделя специално място на взаимовръзката и творческото сътрудничество на Георги Баев и Камелия Минчева, галерист на галерия „Арт 36“. В началото на 90те години там е показана знакова колекция от експресивни акварели и гвашове на художника, които определят жалонното му място в българската живопис. Съвсем логично авторката засяга, разглежда и извлича теоретични обобщения свързани с различните смислово – визуални приоритети в творчеството на художника позиционирани във времето спрямо различни социални системи. Тя подчертава, че тези промени и социални трусове преформулират не само езика на произведенията му, но и неговата социална ангажираност с художествените структури - професионални и обвързани с млади творци.

6. В изследването е приложена смесена методология. Основен метод е сравнително – историческият, но също така към част от отделните произведения се отнася формално-стилистичният анализ, който обосновава общите характеристики и стиловите особености в различните етапи от творчеството на Георги Баев. Използвани са и историографският метод, описателният и естетическият подход, засягащ промените в сюжета, колорита, конструкцията и други композиционни особености на разглежданите произведения.

Този интердисциплинарен изследователски подход, с който Людмила Кутиева си служи, ѝ помага да придаде стойност на критическото изследване.

7. Приносите на дисертационния труд са отбелязан на стр. 43 в Автореферата.

Съществен принос на дисертационния труд е документирането на примери на стенно-монументалното изкуство създадени в Бургас през 70-те години на ХХ век;

Проучванията на терен от Людмила Кутиев са изключително полезна основа, „върху която са създадени информационни текстове публикувани в медийните канали, с които работи галерия *Георги Баев*“;

Важен принос представляват и организирани от докторантката поредица от изложби („Георги Баев и приятели“ (9-ти ноември – 1-ви декември 2018, Галерия „Георги Баев“; „Баев пътува и твори“, 4-ти февруари – 4-ти март 2021, Галерия „Георги Баев“; „Поколения“ експозицията показва творби на автори от три различни генерации – Георги Баев, Живко Иванов и Добрин Вџев, 16-ти ноември – 10-ти януари 2020 г., Културен център "Морско казино"; „Георги Баев. Живопис и графика“, 29-ти юни – 24-ти юли 2022 г., Пловдив галерия „Капана“), които запознават зрителите с различни ракурси в творчеството на автора.

8. Чрез направените публикации – доклад от конференция и статия в специализиран сборник (Кутиева, Людмила. Барьерата между страха и свободата претворена в идеите на Баев и Вежинов. *Известията на Бургаския музей*, Т. 1, част 2, Бургас, 2022; Кутиева, Людмила. Живописиста на Баев като огледало на времето. - В: Проблеми на приложните и изящните изкуства. *Сборник материали от докторантски конференции*. НХА, 2023, ISSN 2683-040X), резултатите от дисертационния труд имат необходимата популяризация в средата на специалистите в областта.

9. Съпътстващият труда автореферат принципно отразява всички основни идеи в цялостната разработка.

10. Препоръките, които могат да се отправят към работата на Людмила Кутиева са в структурен и съдържателен аспект:

– Трудът би могъл да бъде разделен на три глави, които ще бъдат както относително балансирани като обем, така и по-ясно открити с различните си съдържателни акценти.

- Изложението, макар и разбираемо, е повече есеистично отколкото жанрът позволява.
- Срещат се различни технически пропуски.
- За по-голяма оперативност в текста би могло да се номерират заглавията в библиографията.

Тези бележки не омаловажават работата на докторантката, а са насочени към по-добрата бъдеща реализация на труда. Анализите и изводите от него биха били от полза в академичната подготовка на студенти от различни специалности свързани с теорията и историята на българското изкуство и в частност живописата на XX век.

Заклучение:

На базата на изследователските тези и анализи в представения труд „Творчеството на Георги Баев в контекста на бургаския художествен живот през 70-те и 80-те години на XX век“, както и оценката ми относно приносите и публикациите на докторантката, имам основание да предложа на научното жури да присъди на Людмила Миткова Кутиева образователната и научна степен „доктор“.

Проф. д-р Бисера Вълева

27.05.2023г.